

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (48)

Вінниця, 2025

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 8 від 20 лютого 2025 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(48) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2025. 144с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2025

З М І С Т

СЛОВО РЕДАКТОРА

**ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ КОСТЯНТИН,
РУДА ТЕТЯНА, СОРОЧАН АЛІНА,
САМООСВІТА ПЕДАГОГА ЯК ШЛЯХ ДО МАЙСТЕРНОСТІ**

5

НОВІ ПРАКТИКИ В ОСВІТІ, ВИХОВАННІ, МЕТОДИЦІ

**КОЛОТ ІННА, АВЕРІНА ОЛЕКСАНДРА
ГІБРИДНІ ТА ДИСТАНЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

16

КУЧЕР ОЛЬГА

**ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ ШЛЯХОМ РОЗВИТКУ АУДІЮВАННЯ І РОЗУМІННЯ УСНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ**

18

СЕНИШИНА МАРІЯ

**ЗАЛУЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО СВІТУ ПОЕЗІЇ ЗАСОБАМИ
РОЗКРИТТЯ ТОНКОЩІВ ДЕКЛАМАЦІЇ**

23

СЛОБОДЯНЮК ВАЛЕНТИНА

**МОДЕРНІЗАЦІЯ МЕТОДІВ І ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ІНТЕРАКТИВНИМИ
ПОСІБНИКАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ**

28

ЗРАЛКО АННА

ДИТЯЧІ СВЯТА В УМОВАХ ВІЙНИ

32

ТРІКОЛІЧ АНАСТАСІЯ

**МОВЛЕННЄВІ СИТУАЦІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ
ШКОЛІ**

36

КОНОПКО ОЛЬГА

**СТВОРЕННЯ СТИМУЛЮЮЧОГО РОЗВИВАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ДЛЯ ДІТЕЙ ПІД
ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ДНЯ ВІЛЬНОЇ ГРИ**

41

ЦАРИК АНДРІЙ, МАРТИНЮК ЮЛІЯ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЗА ПРОГРАМОЮ
НОВОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

46

ЧЕРЕШНЕВА АННА

**ВИРОБЛЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ
ОСОБИСТОСТІ**

52

ШЕВЧУК ЮЛІЯ

**МОВНІ ПОМИЛКИ В ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ РІДНОЇ МОВИ: ЇХ ТИПИ,
ПРИЧИНИ, ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

56

КОВАЦЕНКО ГАЛИНА

Слово редактора

СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

62

ЛІТЕРАТУРА: ІДЕЇ, ДОСВІД, РЕЗУЛЬТАТИ

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

ЕЛЕМЕНТИ ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ ПРЕДСТАВНИКІВ ЛІТЕРАТУРИ
«ВТРАЧЕНОГО ПОКОЛІННЯ» Е. М. РЕМАРКА ТА Е. М. ХЕМІНГВЕЯ

74

ПОХИЛЮК АНАСТАСІЯ

ІСТОРИЧНІ ВИМІРИ РОМАНУ МАРІЇ МАТІОС «СОЛОДКА ДАРУСЯ»

80

МЕТОДИЧНА СКАРБНИЧКА

СВИНАРЧУК ВАЛЕНТИН

СЦЕНАРІЙ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

«В ЄДНОСТІ СИЛА НАРОДУ» (ДО ДНЯ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ)

87

КОРНЮК СНІЖАНА

КРЕДИТИ СТИМУЛЮЮТЬ ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ, АЛЕ ПРИЗВОДЯТЬ ДО
БОРГІВ. ЯК ВИНИКАЮТЬ ВЕЛИКІ БОРГОВІ КРИЗИ?

92

СТЕПОВА АЛЛА

СВІНГ ЯК СТИЛЬ ОРКЕСТРОВОГО ДЖАЗУ

95

УКРАЇНЕЦЬ ІРИНА

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

100

СЕРГІЄНКО ОЛЕНА

ДИТЯЧИЙ САДОЧОК В СУЧАСНОМУ СВІТІ.
ЯКИЙ БИ ХОТІЛОСЬ БАЧИТИ САДОЧОК В МАЙБУТНЬОМУ

103

КОНКУРСИ. ПЕРЕКЛАДИ ВІРШІВ

РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНКУРС ЕСЕ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

PODILIA THINKS GLOBAL

108

КОРОЛЬ ТЕТЯНА

ПЕРЕКЛАД ПОСТИЧНИХ ТВОРІВ ЯК МЕТОД ЗБАГАЧЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО
ЗАПАСУ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

114

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА

БОЛИТЬ... (переклад)

122

ВІРШІ ЗДОБУВАЧІВ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

124

КОНКУРС НА КРАЩОГО ПЕРЕКЛАДАЧА ПОЕЗІЇ

129

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей

145

модернізації навчання: компетентнісний підхід: колективна монографія. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 288-317.

10. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посібн.. А. А. Боляк, Г. А. Коломоець, А. А. Ребрина, Н. Л. Боляк. К. : Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.

11. Освітня галузь «Фізична культура» : методичний посібник для вчителів закладів загальної середньої освіти, 5-6 класи (адаптаційний цикл) Нової української школи: уклад. Кісільова М. В.; за ред. Удовиченко І. В.. Суми : НВВ КЗ СОППО, 2022. 58 с.

12. Фізична культура в школі: навчальна програма для 5-9 класів ЗНЗ. Київ: Літера ЛТД; 2018. 368 с.

13. Цікава фізкультура в закладах загальної середньої освіти. Навчально-методичний посібник. Качан О. А., Пристинський В. М., Коломоець Г. А., Онішкевич О. М. Слов'янськ : ДДПУ, 2022. 163 с.

*Стаття надійшла до редакції
02 лютого 2025 р.*

ВИРОБЛЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ

УДК 37.015.3:159.952.13

ЧЕРЕШНЕВА АННА

здобувачка вищої освіти

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

(Науковий керівник: викладач кафедри української філології Омелянчик Т. Г.)

Анотація. У статті дана характеристика пізнавальним інтересам як дієвим засобам розвитку особистості, звернуто увагу на роль учителя у цьому процесі, важливість серйозної підготовки до такої діяльності майбутніх учителів.

Ключові слова: пізнавальний інтерес, потреба в спілкуванні, психічні процеси, запитально-пошукове ставлення.

Постановка проблеми. В контакті з навколишнім світом людина зустрічається з новими предметами і сторонами діяльності. Коли в силу тих чи інших обставин що-небудь набуває деякого значення для людини, воно може викликати в неї інтерес специфічної спрямованості на особистість [2, с. 22]. З приходом дитини до школи, об'єктом її пізнавальних інтересів стає зміст навчальних предметів, оволодіння якими складає основне призначення учіння.

Отже в сферу пізнавального інтересу включаються не тільки одержані знання, але і процес оволодіння цими знаннями. А педагогічна цінність інтересу полягає у тому, що вона дає здобувачеві освіти можливість використати свою ініціативу, свою творчу активність.

Стан дослідження проблеми. Вчення про інтерес займає помітне місце в багатьох наукових працях. Як складне і значиме для особистості утворення воно

має багато різноманітних трактовок.

Зокрема, такі науковці як Л. Баршай Л. Нечай, З. Жирна у своїх працях неодноразово наголошували на проблемі оновлення змісту уроків класного та позакласного читання та вироблення читацького інтересу. Цікавими щодо вироблення читацьких інтересів у здобувачів початкової освіти є дослідження А. Костецького, В. Сиротенко, Г. Ткачук. Незважаючи на наявність праць науковців та вчителів-практиків на дану тему, вважаємо не зайвим ще раз звернути увагу на цю завжди актуальну та невичерпну у своєму вирішенні проблему.

Мета нашого дослідження – з'ясувати роль пізнавального інтересу у формуванні особистості здобувачів освіти.

Виклад основного матеріалу.

Різні теорії поняття «інтерес» приводили багатьох вчених до ототожнення інтересу з такими психічними процесами як воля, мислення, емоції, за ним слідувала пряма відмова від самого феномену «інтерес» і визнання непотрібності цього поняття в психології і педагогіці. Інтерес, як своєрідний феномен, існування і вплив якого на особистість не підлягає сумніву, визначається через призму багатьох інших, вплетених в нього і взаємозв'язаних з ним процесів. Очевидно, що це пояснює існування даного феномену, який не ізольований, не відособлений від багатьох інших процесів, в тім числі емоцій, волі, інтелекту, а являє собою їх своєрідний сплав. Саме це і є цінним у працях сучасних психологів, оскільки вони намагаються розглядати інтерес не відокремлено, а в цілісній структурі особистості.

В дійсності інтерес виступає перед нами у двох вимірах: і як вибрана спрямованість психічних процесів людини на об'єкти і явища навколишнього світу, і як тенденція, прагнення, потреба людини займатися саме даною областю явища, даною діяльністю, яка приносить задоволення, і, як збудник активності особистості, під впливом якого всі психічні процеси протікають інтенсивно і напружено, а діяльність стає захоплюючою і продуктивною, і, як особливе, індивідуальне ставлення до навколишнього світу, до його об'єктів, явищ, процесів [1, с. 216].

Розглядаючи джерело інтересів людини, більшість психологів і педагогів вважає, що ним є навколишній світ. Тобто інтереси виникають під впливом суспільного життя людини, в процесі її діяльності, спрямованої на задоволення тих чи інших потреб. Так, потреба людини в спілкуванні з іншими людьми породжує у неї інтерес до них. З іншого боку, інтерес до певних об'єктів, виникаючи під впливом вражень від предметів зовнішнього світу, закріплюючись і розвиваючись через діяльність, перетворюється в дійову потребу. Поза зв'язком з навколишнім середовищем, поза діяльністю інтерес людини не може розвиватися. В світі немає нічого, з чим би ми взаємодіяли безпосередньо чи опосередковано і що не становило б для нас певної цінності, а отже – і певного інтересу [7, с. 26]. Тому інтерес ще можна розглядати і як оцінне ставлення людини до явищ навколишнього світу, що мають певне значення для її існування і життєдіяльності. З цієї позиції деякі психологи вважають неправомірним

зводити інтерес лише до потреби в знаннях, до пізнавальної потреби.

Істотна властивість інтересу полягає в тому, що він завжди направлений на той чи інший предмет. Якщо про захоплення і потреби на стадії захоплення можна ще говорити як про внутрішні імпульси, які відображають внутрішній органічний стан і спочатку свідомо не пов'язаних з об'єктом, то інтерес є проявом зацікавленості до того чи іншого об'єкту, до чого-небудь або до когось-небудь. Зовсім безпредметних інтересів не буває. Інтерес має складну психологічну структуру, чим і зумовлюється сила його впливу на розвиток особистості. Він не являє собою окремого конкретного психічного явища, яким є, наприклад, мислення, сприйняття, пам'ять. Інтерес є певною формою зв'язку між потребами особистості і об'єктами, що їх задовільняють [10, с. 35].

У складному ставленні людини до предметного світу в органічній єдності взаємодіють емоційні, інтелектуальні і вольові процеси. Це і є основою сильного збуджувального впливу інтересу на розвиток різних психічних процесів (пам'яті, уваги тощо).

Інтерес завжди має визначену предметну спрямованість, інтереси людини різноманітні, як і різноманітним є навколишній світ. Однак, із різноманітності предметів, явищ навколишнього світу в інтересі кожної особистості вибірково відображається саме те, що значиме, важливе, цінне для самої особистості, що пов'язане з її індивідуальним досвідом і розвитком.

За предметною спрямованістю інтересів і органічно пов'язаними з ними сферами діяльності розрізняють інтереси

художні, психічні, пізнавальні тощо. В свою чергу, в середині кожної з вказаних сфер може бути більш тонка диференціація інтересів до окремих видів спорту, мистецтва, літератури. Особливою і важливою частиною феномена «інтерес» є пізнавальний інтерес. Пізнавальний інтерес виявляється в різних сферах пізнавальної діяльності. Він може бути широким, розмитим, зосередженим на одержанні інформації взагалі, на пізнанні нового про різні сторони предметного світу і заглиблений у визначену частину пізнання, в її теоретичні основи, в її істотні зв'язки і закономірності [6, с. 28].

В психології пізнавальний інтерес розглядається як особлива вибіркова спрямованість особистості на процес пізнання; її вибіркового характеру виражається в тій чи іншій предметній сфері знань, куди людина намагається проникнути, щоб вивчити, оволодіти її цінностями. В той же час пізнавальний інтерес – це глибоко особистісне утворення, яке не зводиться до окремих властивостей і проявів. Тут розрізняють поняття інтересу як спрямованості на предмет і поняття нахилу як спрямованості на діяльність. Знаючи про такі розбіжності, слід мати на увазі, що будь-який інтерес, а особливо пізнавальний, є продуктивним, тобто пов'язаним не тільки з предметом, але і з діяльністю. Дійсно, можна під впливом естетичного, художнього інтересу часто відвідувати театр, бути активним глядачем, але не мати нахилу грати на сцені. Інтерес і нахил тут в більшості людей не співпадає, тільки частина з них стає акторами. Однак і інтерес до театру веде за собою визначену діяльність – діяльність глядача, інтерес до книг тягне

за собою діяльність читача, яка збагачує особистість [5, с. 58].

Пізнавальний інтерес може набути характеру нахилу, якщо людина посилено і систематично займається визначеним видом діяльності, надає перевагу цьому виду діяльності перед іншою, якщо, нарешті, вона пов'язує з ним життєві плани. Проте в реальних умовах шкільного навчання далеко не кожен до цього прагне і зовсім не обов'язково прагнути того, щоб кожен здобувач освіти мав нахил займатися лиш визначеним напрямком знань. Ця лінія ймовірніше пов'язана з теоретичними, а потім і професійними інтересами.

Пізнавальний інтерес не завжди і не обов'язково розвивається в нахил. Цінність його для розвитку особистості полягає в тому, що пізнавальна діяльність в даній предметній сфері під впливом інтересу до неї активізує психічні процеси особистості, приносить їй глибоке інтелектуальне задоволення, відповідне емоційне піднесення. Тобто пізнавальний інтерес виступає як важливий мотив активності людини, її пізнавальної діяльності.

Елемент пізнавальної активності має місце в будь-якому інтересі, тому що, цікавячись предметом чи явищем, людина, звичайно, хоче ближче його пізнати, ознайомитися з ним.

Виникнення пізнавального інтересу часто пов'язують з появою у дітей раннього віку таких запитань, як «звідки?», «чому?», «що це таке?». Звичайно, дані запитання маленької дитини виступають як вияв допитливості, яка є лише передумовою пізнавального інтересу [9, с. 34].

Своєрідність же пізнавального інтересу полягає в складному

пізнавальному ставленні до світу предметів, явищ, знань про них, до наукових сфер. Воно виявляється в поглибленому вивченні, в постійному і самостійному здобуванні знань визначеної галузі, в активному і діяльному накопиченні для цього способів, в настирливому подоланні труднощів, які лежать на шляху оволодіння знаннями і способами їх одержання.

Отже, ми бачимо, що пізнавальний інтерес становить поєднання важливих для розвитку особистості психічних процесів, і дані сторони пізнавального інтересу складають не його частини, а єдине взаємопов'язане ціле.

Узагальнюючи вищесказане, ми можемо зробити висновок, що пізнавальний інтерес виступає перед нами як вибрана спрямованість особистості, направлена до сфер пізнання, до їх предметної сторони і до самого процесу оволодіння знаннями. Оскільки пізнавальний інтерес – важливий вид інтересу, він, звичайно, заключає в собі всі функції інтересу як психічного утворення: його вибірковість, єдність об'єктивного і суб'єктивного, наявність в ньому органічного сплаву інтелектуальних і емоційно-вольових процесів. Правильне співвідношення нового і вже відомого є істотною умовою виникнення пізнавального інтересу в дітей [1, с. 326]. Так, наприклад, щоб викликати в дітей інтерес до читання книг, вони повинні вже мати певні уявлення про книгу. Те, що зовсім невідоме дітям, не може спричинити в них запитально-пошукового ставлення.

Інтерес до навчального предмета зростає тоді, коли здобувачі освіти бачать, що вчитель – людина, захоплена

своєю роботою і володіє майстерністю передавання знання дітям, вміє цікаво, повно і яскраво викладати навчальний матеріал, використовує різні методи, засоби, прийоми роботи, способи заохочення своїх вихованців до навчальної діяльності, створює проблемні ситуації на уроці, в результаті яких виникає певна суперечливість між знаннями учнів і явищем, яке не одразу усвідомлюється ними; застосовує такі форми і методи роботи в процесі своєї педагогічної діяльності, які викликають у вихованців позитивні емоції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М.С.Вашуленка. Київ: Літера ЛТД, 2010. 364с.
2. Баршай Л. Бібліотечні уроки. *Початкова школа*. 1994. № 2. С. 22.
3. Баршай Л. Даруйте дітям книжку. *Початкова школа*. 1993. № 1. – С. 13.
4. Жирна Л. Оновлення змісту уроків позакласного читання. *Початкова школа*. 1995. № 10. С. 37.
5. Костецький А. Сонячна країна добра. *Початкова школа*. 2000. № 2. С. 58-60.
6. Нечай Л. Виховання у молодших школярів любові до книги. *Початкова школа*. 1987. № 1. С. 28-32.
7. Сиротенко В. Казки В.Нестайка у позакласному читанні. *Початкова школа*. 1990. № 4. С. 24-26.
8. Ткачук Г. Уроки-зустрічі з книжкою. *Початкова школа*. 2000. № 2. С. 15.
9. Ткачук Г. Організація навчання та орієнтовне планування занять з дитячою книжкою, 1 півріччя. *Початкова школа*. 1999. № 9. С. 34.
10. Ткачук Г. Організація навчання та орієнтовне планування занять з дитячою книжкою, 2 півріччя. *Початкова школа*. 1999. № 12. С. 35.
11. Ткачук Г. Основні вимоги до позакласного читання. *Початкова школа*. 1986. № 8. С. 35-41.

*Стаття надійшла до редакції
05 лютого 2025 р.*

МОВНІ ПОМИЛКИ В ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ РІДНОЇ МОВИ: ЇХ ТИПИ, ПРИЧИНИ, ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

УДК 373.3.016:161.2'271.14

ШЕВЧУК ЮЛІЯ

здобувачка вищої освіти

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

(Науковий керівник: викладач кафедри української філології Омелянчик Т. Г.)